

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo:

Ljubljana, poštni predal št. 168.

Naslov za telegrame: »Naprej«, Ljubljana.

Čekovni račun št. 13.807.

NAPREJ

Stane mesečno Din 25—
za incenzivo Din 35—

Oglasi:

Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi: beseda
60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne
priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja začasno le enkrat na teden in stane mesečno 6 dinarjev.

Letnik VII., številka 24.

Četrtno

„Naprejeva“ številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo

Kmeto-delavske zveze

Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

Proletarska stranka in strokovne organizacije.

(Obenem nadaljevanje odgovora »D. k. listu«.)

Imamo doslej tri primere združenja: V rudarski »Uniji«, pri železničarjih in pri kovinarjih na Jesenicah. V vseh teh treh primerih govoričito, da so s tem ustvarjene »enotne bojne organizacije«, morejo samo demagoški uredniki »Del. km. lista«.

Predvsem moramo analizirati stanje organizacij pri teh strokah pred »zedinjenjem« in po njem. In takoj moramo ugotoviti, da je »Unija«, odkar sta njena voditelja Krušič-Arh prešla preko Čobala v Korunov-Zerjavov tabor — odkritih prijateljev in zaveznikov Trboveljske družbe — popolnoma propadla. Od 15.000 rudarjev na Slovenskem jih je bilo pred »zedinjenjem« komaj 3%, t. j. okoli 500 organiziranih v »Uniji«. Med temi jih je bila najmanj polovica članov SSJ in KDZ. Tako korunovci kakor tudi psevdokomunisti niso upoštevali naših članov, čeprav so tvorili ravno naši člani najzavednejši kader v »Uniji«.

Kakšen položaj je nastal po »zedinjenju«? Zavedni delavci ne samo, da ne vstopajo v to Korun-Zerjavovo organizacijo, temveč zavedni delavci izstopajo iz te organizacije, da opozore ostalo delavstvo, da nima v strokovni organizaciji, ki je popolnoma v rokah zaveznikov Trboveljske družbe, nič iskati.

Če pa že hoče kdo ustvarjati v rudarskih revirjih preko noči enotne strokovne organizacije, in sicer s pogajanjem za zeleno mizo, brez boja in brez sodelovanja množic, potem mora upoštevati marksist vsaj sledeče glavne pogoje: vodstvo rudarske strokovne organizacije mora biti v rokah rudarjev, ki niso niti v materialni, niti ideološki odvisnosti od zaveznikov in prijateljev Trboveljske družbe. Mi bi se torej pogajali s Krušičem in Arhom le, če bi izjavila, da nimata nobene organizacijske, ideološke in materialne zveze s prejomenjenimi prijatelji Trb. prem. dr. In izjava sama bi bila še premalo: potrebno bi bilo, da bi z delom in sodelovanjem množic proti kapitalu to dokazala.

Drugič: odbor zedinjene strokovne organizacije mora biti sestavljen proporcionalno po povprečnem številu članov obeh frakcij v zadnjih 5 mesecih. Vsaka frakcija mora imeti svobodo sekijskega delovanja: staviti predloge na odborovih sejah, sestankih in članskih zborovanjih. To je a b c proletarske demokracije, brez katere ni organizacije. Tako združene frakcije naj bi takoj začele voditi razredni boj na delu, ne samo v frazah. Naša stranka že bojuje ta boj v rudarskih revirjih proti krivičnemu obdavčenju in proti novemu pravilniku bratovskih skladnic, dočim hodijo prijatelji in agenti Trb. prem. družbe in demokratske stranke po revirjih in uganjajo demagoški boj ne proti kapitalu, temveč proti zavednim razrednim borcem! Kaj je bilo drugega n. pr. razbijanje Svetka in Kopača in drugih v Mežici in Črni, ali pojav Klenovška na našem shodu v Trbovljah!

Če smatrajo »levičarji« pri »Del. km. listu« take ljudi za svoje zaveznike, s katerimi je treba »skleniti mir«, je to njihova stvar, mi jim tega ne oranimo: bodo vsaj vsi demagogi in agenti kapitala združeni.

Na sličem demagoški način so »levičarji« »zedinjevali« železničarje, Parcla politične nevtralnosti je tam zelo dobro došla agentom kapitalističnih strank, kar se očitno vidi.

Popolnoma drugačna je pa situacija med kovinarji jeseniškega okrožja. Z ozirom na dolgoletno požrtvovalno delo na strokovnem polju, ki so ga vršili na strokovnem polju člani naše organizacije, posebno še takrat, ko so psevdokomunisti Žorga & comp. z demagogijo povzročili razcep, ki je končal žalostno, kakor mora končati vsaka demagogija prej ali slej. — Je uspelo članom naše organizacije obdržati strokovno organizacijo na takem višku, da je bila v njej organizirana skoraj večina zavednih delavcev.

Dasi je naša organizacija na Jesenicah po številu članov majhna, vendar vršijo njeni zavedni člani na političnem in strokovnem polju toliko dela, da ima delavstvo v glavnem zaupanje v organizacijo, ki jih upravlja naša sodruzi. Načelo javnosti, javni računi, progresivni davek in težnja za izobrazbo — torej ravno ona načela, ki nas ločijo od zaveznikov kapitala in demagogov — so rodila toliko zaupanje članov bivše komunistične stranke, da so brez oklevanja vstopili v strokovno organizacijo. Vstopili bi bili že davno poprej, da jih niso zadrževali razkolniki in demagogi od »Del. km. lista«, češ, ne smete se izneveriti stranki! To je samo strah, ki se ga boje le ne dovolj zavedni! Ko je Žorga pred leti na svojo pest ustanovil nekako novo kovinarsko organizacijo, je dobil od tedanje svoje stranke nalog, da se naj združi s svojimi delavci iz arzenala, ki prej večinoma še niso bili organizirani, z obstoječo kovinarsko organizacijo in se v njej organizirano in disciplinirano bori za načela razrednega boja. Žorga pa tega ni storil, temveč je izzval razkol še po ostalih revirjih, tudi na Jesenicah, kjer je bilo veliko pristašev komunistične stranke, ki pa niso po njenem razpustu spoznali, da so v razpuščenih stranki prevladali demagogi in agenti kapitala, ker ni bilo več javnosti in proletarske demokracije.

Dasi platforma za združenje tudi na Jesenicah ni socialistična, ker prepoveduje neka točka politična razmotrivanje na sestankih strokovne organizacije, vendar odobravamo to združenje, ker obsojamo predvsem neorganiziranost: divjaštvo, ki ga ima kapital najrajši. Kako bodo izvajali to točko proti političnim razmotrivanjem, smo radovedni. Po tej točki ne bi smeli razpravljati o davku na delo, ker je to čisto politično vprašanje, o katerem ima vsaka frakcija svoje mnenje in svoje metode borbe proti njemu.

Naše organizacije v jeseniškem okrožju so pa postavljene še pred težje naloge, kakršne so imele doslej. Posebno v strokovni organizaciji. Morale se bodo boriti odločno in vztrajno proti demagogiji z leve in desne, ki nastopa momentano s skoraj istimi demagoškimi gesli.

To svojo težko nalogo bodo naše organizacije s pomočjo načela javnosti in prave proletarske demokracije rešile, tako lahko upamo. Bolj pogosto ko kdaj poprej morajo člani naše organizacije sklicevati sestanke in diskusije ter obravnavati vsa vprašanja. To morajo delati organizirano in javno, ne za zeleno mizo. Prvi korak takega organiziranega dela je, da ustvarijo naši najzavednejši člani kovinarji kovinarsko strokovno sekcijo, ki naj v najtesnejši zvezi z odborom politične organizacije razpravlja o vseh akcijah, ki so na dnevnem redu — o davku na delo, o gospodarskem položaju, o delavski zbornici itd. Zato bo potrebno nabaviti knjige in časopise za sekcijo, podpreti pa tudi »Naprej«, da bo imel prostora za čisto strokovna vprašanja. Zato bodo najzavednejši člani začeli takoj plačevati tudi prispevek za sekcijo, kakor jih je določil kongres. Tako temeljito pripravljene bodo člani naših strokovnih sekcij lahko mirno nastopili pred množico, ki se še ne zaveda, da je socializem samo eden in da je vsa moč proletariata v zavednosti in organizaciji zavednih.

Postavljeni v vodstvo številne strokovne organizacije kovinarjev na Jesenicah, se morajo naši člani strogo držati proletarske demokracije, dovoliti bivšim komunistom in vsem drugim, da imajo tudi svoje strokovne sekcije, da predlagajo in zagovarjajo resolucije, ki jih je treba pobijati, če so demagoške, a jih vendar pustiti na glasovanje, predlagati proti njim seveda tudi svoje, ki morajo biti skrbno pripravljene in izdelane na sestankih sekcije in izpopolnjene med debato.

V nobenem slučaju pa radi demagogije naši člani ne smejo popustiti od osnovnih načel razrednega boja. V nobenem slučaju ne smejo naši člani radi ljubega miru zatisniti oči pred demagogijo in oportunistom in poskusom ribariti v kalnem.

To so torej težke naloge, ki čakajo naše sodruge na Jesenicah. Če morda doslej še niso razumeli potrebe strokovnih sekcij, kakor jih imajo že vse prave proletarske stranke na svetu, zato da vodijo boj proti demagogiji in oportunizmu, ki je navadno največji v strokovnih vprašanjih, in sicer javen organiziran in odločen boj, bodo sedaj, ko so kot zavedni socialisti dobili zaupanje, da upravljaajo številno strokovno organizacijo, morali razmišljati o tem in bodo najzavednejši med njimi brez dvoma našli pravo pot.

To jim bo tem lažje, ker imajo negativen primer Krušiča in Arha v Trbovljah, ki sta šla v službo politike agentov in zaveznikov Trboveljske družbe in katerih poziv za zedinjenje je imel ravno nasproten uspeh kakor na Jesenicah.

(Dalje, prih.)

Obleke

kupite najugodnejše pri
Jos. Rojina
Ljubljana

„Nepolitična“ šola in kvarna politika.

Minister prosvete Pribičević je predložil parlamentu nov zakon o osnovnih šolah, ki veda ni vzorja izjema med ostalimi novimi zakoni in je zato treba boriti se proti takega zakonu in za boljšega. Važnosti šolstva za delavski razred se naš proletariat še premalo zaveda, zato objavljamo naslednji članek, prirejen po članku v »Arbeiterwille« z dne 12. aprila t. l. Služi naj kot uvod k nadaljnjim člankom, ki jih bodo prispevali, kakor upamo, naši sodruzi-učitelji in ki se bodo bavili bolj konkretno s predlogom novega zakona. A že iz tega članka bodo spoznali naši čitatelji, da zahtevamo socialisti predvsem: neodvisnost šole in učiteljstva in od ljudstva svobodno izvoljene šolske nadzorovalne organe.

Kdor čuje klice na pomoč in zabavljanje zastopnikov buržuaznih strank o politiki v šoli in vzgoji in o kvarnem vplivu politike na uradnike, mladino — da, zgražajte se! — celo na otroke, ta mora misliti, da je politika neke vrste kuga, zlo, najmanj pa nepošten in nečeden posel in nobena stvar, ki jo cenimo in spoštujemo, ne sme priti v dotiko s politikom. Gospodarstvo, vzgoja, vse vsakdanje življenje in vrvenje v državi in rodbini — vse je čisto in nepolitično in politiko — to umazanijo! — politiko uganjajo kot nekaj postranskega in neke v zraku nepošteni ljudje, ki se imenujejo politiki in kjer pridemo z njimi v dotiko, tam nam je to le v škodo. — Kako pa naj drugače razumemo tožbe o politiki v šolskih zadevah, v vzgoji in drugod, kjer morajo ljudje skupno živeti?

Mora imeti že svoj vzrok to, da imamo ljudi, ki tako o politiki mislijo in govore. To so kramarski politiki, ki merijo vse čevlje po lastnih nogah in postanejo sentimentalni, kadar jim kupčija slabo uspeva.

Kaj pa razumemo pod tem, kar imenujemo politiko? Ureditev skupnih, javnih zadev. In politični boj je naraven, sam ob sebi razumljiv, slabjšim vsiljen, saj gre za boj, kako bodo razdeljene pravice in dolžnosti (v občini, državi in drugih organiza-

Gospodinje,

poskusite izvrstne testenine, ki se dobivajo zanesljivo samo v originalnih zavojih in pod varstveno znamko:

cijah), kako bo razdeljeno delo in jelo. Udeleževati se boja za pravično razdelitev pravic in dolžnosti, dela in jela, je za vsakega človeka potrebno, ker mora vsak človek svoj del dobiti in izvršiti. V vseh časih pa so bili ljudje, ki so nad lastne in nad koristi svoje rodbine imeli v mislih le koristi skupnosti, družbe — in žrtvovali so v tem boju vse svoje sile za obrambo in pravice slabših. Taki politiki so bili nekateri naši predniki (Jezus, Hus, Marks i. dr.), taki politiki so naši funkcionarji in zaupniki, ki jih spoštujemo in cenimo, s katerimi se skupno bojujemo. Če pride kdo med nas, komur ne gre za nas vse, temveč samo za lastno osebo, je naša naloga, da ga spoznamo in ga ne volimo več. To je smisel demokracije.

Politika je na svetu, to se pravi: pravice in dolžnosti se razdeljujejo, če na to razdeljevanje vplivamo ali ne. S prejšnjo razdelitvijo vpliva (pri nas je še stara razdelitev) v šolah n. pr. so bili zadovoljni vsi tisti, ki so imeli svoj delež na tem in svoj dobiček. Ni treba, da bi bil ta dobiček neposreden, materialen (v denarju ali blagu) in vsakemu posamezniku osebno podeljen. Zastopniki buržuazije so branili interese svojega razreda tudi brez trenutnih koristi ali plačila — in to so potem imenovali »strokovno delo«.

Izobrazba je bila — in je radi eksistenčne nesigurnosti delavstva večnoma še danes — posebna pravica imovitih slojev. Cerkev je bila s svojim vplivom vedno v službi vladajočega razreda. (Za revne in brezpravne ima rezervirano — večnost.) Cerkev je zlorabila tudi svoj vpliv v šoli za obdržanje sedanjega razrednega družabnega reda, in je to delala v službi in za interese vladajočih razredov.

Kajti: bilo je vedno v interesu vladajočega razreda, da doraščajo otroci neimovitih slojev v ponižnosti in nevednosti in da postanejo iz njih ceneni hlapeci in dobri vojaki, nikakor pa ne revolucionarji. Vzgjati otroke neimovitih na tak način, tej nalogi se morajo pokoriti uradniki in učitelji. — Kje so bili »strokovnjaki«, ko se je bilo treba upreti najhujšim potvorbam zgodovine? Kje so ostali vzgojitelji morale, ko se je bilo treba postaviti v fronto proti najhujši nemoralnosti: proti vzgoji nazora, da je vojna in krvav boj nekaj častnega? Kje je ostala »sv.« cerkev, ko bi bila morala poučevati in oznanjevati božjo zapoved: »Ne ubijaj!« Neka angleška pacifistinja je rekla: »Cerkev je bila v tej vojni kakor pes-varuh, ki je ušel k vlomilcem.«

Vsi, »strokovnjaki« in poklicani dušni pastirji, vsi so bili vedno pripravljani, žrtvovati znanje in duše naših otrok na »migljaj od zgoraj«. Vsi so bili vedno pripravljani pokvariti šolsko vzgojo, ali pa ne dopustiti, da bi se zboljšala, če — da! — če so to zahtevalo politične koristi. In zato smo izgubili zaupanje v sistem »temeljnih strokovnjakov« in uradnikov. Najprej mora vedeti vsak tak strokovnjak, da je v službi šole, ne pa vladajočega razreda. Postati mora neodvisen od vladajočega razreda, kajti mučenikov je premalo in tudi ne moremo in ne smemo stremeti za tem, da bi delali mučenike — potem pa lahko upamo, da bodo imeli priliko spoznavati znanost in resnico vsi otroci, tudi naši proletarski otroci.

Gotovo je, da je tudi demokracija pomanjkljiva, gotovo lahko pridejo tudi v demokratične nadzorne inštitucije ljudje, ki se bodo rinili v ospredje in se ne bodo z vso požrtvovalnostjo posvetili svoji nalogi. Apostolov je bilo komaj 12, pa je bil Judež med njimi, kako da ne bi bilo Judežev tudi v stranki. (Če izvršujemo staro socialistično načelo javnosti, ni treba imeti strahu pred Judeži!) Večja kakor ta nevarnost in odločilno je, da so nevarnosti birokratične uprave, ki je odvisna od vladajočih razredov in v njih službi, tisočkrat večje. Tisti, ki so zares strokovnjaki in resnični učitelji (iz notranjega poklica, ne samo v smislu službene pragmatike) vsi tisti morajo občutiti kot osvoboditev, da smejo poučevati resnico in resnici služiti, ne da bi jim

bilo treba ubijati vest — za vero, dom cesarja.

In še o veliki nevarnosti: v šolske nadzorne oblasti lahko pridejo nestrokovnjaki — diletanti. Gotovo je lahko borniran diletant nevaren, pa daleč ne tako nevaren kakor borniran strokovnjak. Kajti strokovnjak je »nezmotljiv« in sedi trdno na svojem mestu, diletanta poslušamo kritično, je za kratek čas voljen in ga lahko izmenjamo. In potem: ne posmehujte se diletantom! Schopenhauer (nemški filozof) je dejal: Diletant se razlikuje od strokovnjake v tem, da živi za neko stvar, strokovnjak pa živi od neke stvari!

Iz šole, ki je bila podložna politiki vladajočih, plemstvu, cerkvi in kapitalu, naj postane šola svobodnega ljudstva — s pomočjo naše politike, kajti tako šolsko politiko bomo vodili socialisti, to radi priznamo!

Priporočamo tvrdko

Josip PETELINC

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najcenejši nakup

nogavic, žepnih robcev, brisačk, kloba, belega in rujavega platna, šifona, kravata, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potrebnih za šivilje, krojače, Solingen škarij za prikrivanje in za obrezovanje trt.

Na veliko! Na malo!

Razno.

r † Sodr. Ada Kristanova. 1. junija je umrla v Gallspachu v zdravilišču s. Ada Kristanova, žena Etbina Kristana. Pred leti je bila zelo agilna sodelavka svojega moža, zlasti v socialističnem ženskem gibanju se je mnogo udeleževala. Spominjali se jo bodo zlasti starejši člani naše stranke, vsi pa jo bomo ohranili v častnem spominu.

r Kongres krščanskih socialistov. V nedeljo, 7. junija so imeli krščanski socialisti kongres v veliki unionski dvorani. Udeležencev je bilo kakih 600. Splošen vtis, ki ga je mogel vesten opazovalec dobiti, je bil, da so krščanski socialisti zelo mirni in dobri ljudje in da po tej svoji lastnosti ravno onim niso nevarni, katerim bi morali biti. V masi krščanskih socialistov je malo samostojnega prepričanja. Lepo je poudarjati reformiranje človeka v krščanskem duhu in izpremembo družabnega reda po tako reformiranem človeku. Vendar pa bi bila analiza stanja in potreb našega delavca in njegovih izkoriščevalcev resničnejša, če bi bilo v krščanskih socialistih več poguma in tako tudi iskrenosti. Ej, g. dr. Gosar, učenost pomaga malo, če ni za to učenostjo pogumnega, odločnega in dovolj brezobzirnega moža, čeprav je resnica tudi v tem, da brez vestnega študija »zelo kompliciranega delavskega vprašanja« tudi sam pogum ne zmore zadosti. — G. Tominec je katoliški duhovnik. Govoril je tako, da je bil volk sit in ovca cela. Pozabil je povedati, da je pred encikliko papeža Leona XIII. tudi še kdo drugi govoril o delavskem vprašanju. — Žužek je zanimiv fant. Revolucionarec je, pa se v tej družbi menda ne počuti čisto dobro. — Mnogo se je poudarjala potreba približanja inteligence delavstvu. Slišale so se sramežljive pritožbe nad majhno socialno zavestjo duhovščine. Popoldne so bile sprejete resolucije. K koncu je izpregovoril par besed še drugi ideolog krščanskega socializma na Slovenskem, g. Terseglav. V okvir celega kongresa njegov govor ni ravno spadal. Mož je original. Ali je res

tako hud, kakor se dela? Bomo videli. S čisto kulturnega vidika je zanimava zmešnjava v rabi izrazov »krščanstvo« in »katoličanstvo«. Nevaren in težek duševni razdor se skriva za tem. Ne bo ga več mogoče dolgo prikrivati. Da, da, težko je, če ni pravega poguma in iskrenosti! — Ob priliki pa več o tem.

r O zunanji politiki so razpravljali te dni v parlamentu. Povod je dala interpelacija bivšega zunanjega ministra marinkovića glede razmerja naše vlade do bolgarskih razmer. Tudi opozicija ne ve o zunanji politiki drugega, ko da je treba čuvati stanje, ki so ga ustvarile pariške mirovne pogodbe. To bi ne bila čudna zahteva, če bi bile te mirovne pogodbe take, da bi garantirale vsaj mir za neko daljšo dobo. A od časa po sklepu teh pogodb smo doživeli nešteto diplomatskih konferenc, ki naj bi popravile, kar so zakrivilo mirovne pogodbe: vedno znova pojavljajoče se vojne nevarnosti. Nobena država ni zadovoljna z njimi, prav posebno pa ne manjše države, med katere spada tudi naša. Saj je ravno Marinković dejal sam, da nam prete od sosedov vedno nevarnosti, ker nimamo po naravi trdnih državnih mej. In te meje so določile vendar mirovne pogodbe, ki jih moramo varovati! To je čudna in nerazumljiva logika, ki postane jasna šele, če pomislimo, da smo v zunanji politiki popolnoma odvisni od velikih zapadnih držav, ki po določilih pariških mirovnih pogodb lahko goje imperializem na račun malih držav. — Posebno pa je treba omeniti, da sta tako opozicionalec Marinković kakor minister Ninčič zagotavljala bolgarski vladi simpatije vseh poštenih (ampak čudna je ta poštenost!) Jugoslovancev pri njenem boju zoper komunizem. Boj proti komunizmu so pa one strahovitosti na Bolgarskem, o katerih smo čitali tudi v vladnih listih. Najnovejše vesti so poročale, da je Cankovova vlada na Bolgarskem dala pomoriti več tisoč intelektualcev. Koliko je poginilo v tem boju proti komunizmu navadnih ljudi-proletarcev, o čem se seveda »ne izplača« poročati po moralnih pojmih ljudi, ki se »proti komunizmu« bojujejo, ali pa ta boj s simpatijami spremljajo...

r Vodstvo SLS je imelo preteklo nedeljo popoldne sejo, na kateri je dr. Korošec povedal, da je postala zveza opozicionalnih strank zelo nesigurna (radičevci silijo v vladu) in da je trenutek za »sporazum« zelo ugoden, namreč za sporazum med vlado in vso opozicijo. — Klerikalci so povedali o sedanjih vladi toliko strahot, da bi človek mislil: s to vlado se pa nikdar ne bodo sporazumeli, kajti med poštenimi — klerikalci trdijo o sebi, da so — in nepoštenimi ni sporazuma, temveč samo boj za končno zmago poštenosti. — Zopet dokaz, kako nemoralna je politika vseh buržuaznih strank brez izjeme. Niti na »državne interese« se ne more nihče izgovarjati, kajti pravi državni interesi zahtevajo ravno z vso silo, da se nepoštenost, nasilje in korupcija zatre, ne pa omogočuje s kompromisi.

r Rednega proračuna ne bo! Vladni listi poročajo iz Beograda, da vlada ne bo predložila rednega proračuna, temveč zopet proračunske dvanajstine za nadaljnje 4 mesece.

r Anketirani radičevski mandati. V petek začne razpravljati narodna skupščina o poročilu odbora, ki je preiskoval, ali naj se doslej še nepotrjeni Radičevi mandati verificirajo ali ne. — Ta zadeva je že prav komedijska: Radič stori vladi vse usluge, samo da ga reši iz zapora, ali je treba potem še razmišljati, če so radičevci že dovolj »državotvorni« ali ne?

r Tragedija saksonske socialistične stranke. Pri zadnjih volitvah leta 1923 so dobili socialisti in komunisti na Saksonskem toliko mandatov, da so sestavili socialistično vlado, v kateri sta sedela tudi dva komunistična ministra. Reakcija, ki je imela v nemški centralni vladi premoč, pa je socialistično vlado z vojaško silo pregнала, češ, da so izbruhnili v deželi veliki nemiri. Nato so socialisti zopet sestavili deželno vlado, v katero so vzeli tudi tri demokrate. S tem se za-

čne tragedija: 23 »socialističnih« poslancev se je združilo z reakcijo na življenje in smrt in na Saksonskem so »socialistični« ministri vladali v družbi z meščanskimi tako reakcionarno, da je bilo celo nekatere buržuje strah. — Načelstvo stranke je uskoke dolgo opominjalo in svarilo, a dezerterji se niso zmenili za nič. Po 20 mesecih je prišla sramota končno na dan, ko je stranka svoje nezveste poslance vendar izključila. Zdaj priobčujejo nemški in avstrijski socialistični listi natančna pojasnila o celi zadevi. — Zakaj je tako daleč prišlo, ni težko uganiti: stranka se je zadovoljila s programom na papirju, ni pa brezobzirno zahtevala tudi izvrševanje programa! — Tudi v naši stranki so se pojavile slične stvari, ko so poslanci ostali dolžni stranki okoli 25.000 Din. Odkar pa izvajamo strogo progresivni davek in načelo javnosti, ugotovimo precej vsakega, ki programa in pravilnika noče izvrševati. Gnoj odstranimo takoj sami, ne da bi čakali, da pokažejo nasprotniki nanj. Tisti, ki programa in pravilnika ne marajo izvrševati, gredo sedaj še h korunovcem, kjer je azil takih grešnikov. Kadar bo pa proletarijat pomedel s korunovci, bodo odšli neprikrito k buržuaziji in dolžnost zavednih socialistov je, da čimprej postavijo samo dva tabora: ta socialisti — tam kapitalisti; takrat bo proletarijat tudi popolnoma združen, ker njegove enotnosti ne bodo preprečevali ljudje, ki se imenujejo socialisti, a socialističnega programa ne marajo izvrševati. Zato jih tudi imenujemo kapitalistične agente in sorodnike.

r Lenin je napisal nekje tudi tole zgodbo: Nekje se je zbralo več filozofov; eden med njimi je vedno molčal. Zato mu je končno rekel njegov sosed: če si pameten, da kaj veš, pa molčiš, si neumen; če pa nič ne veš, pa molčiš, si pameten! — To ni samo za kratek čas.

r Razredni boj z alkoholom prepustimo radi generalom pri »Del. kmet. listu«, naša stranka ga bo pa vodila s treznimi in zavednimi, z resnico napram vsakemu, ne z usmiljenjem in ne z lažjo. Načelo javnosti je resna stvar, kar je s. Pastorek lepo popisal v članku »V službi socialistov« v 150. številki »Napreja« lansko leto. Ko bomo imeli malo več prostora, ga bomo ponatisnili.

O BLEKE

O B NA

ROKE

O. B. MESTNI TRG 5

BERNATOVIC

ŠTEDLJIVA GOSPODINJA

KUPUJE VEDNO

KOLINSKO CIKORIJU

PRVOVRSTNI DOMAČI IZDELEK

Iz stranke.

s Vse organizacije SSJ in KDZ opozarjamo, da bomo zdaj objavljali pregled mesečnih obračunov v prvem »Ljudskem glasu« po 15. vsakega meseca. Obračune mora dobiti tajništvo najpozneje do 10. vsakega meseca. Ta mesec še do 15. Požurite se!

s Izredni občni zbor ljubljanske krajevne politične organizacije SSJ in KDZ bo 22. junija 1925 ob 20. uri pri »Novem Svetu« (Prešernova soba). Dnevni red: 1. dopolnitev odbora, 2. raznoterosti.

Dopisi.

Celje. Vsi delavci, poprej zaposleni pri mestnem oskrbništvu, se iskreno zahvaljujemo tukajšnjemu oskrbniku, gospodu Marnu, da nas je tako lepo vrgel na cesto z izgovorom, da ni dela. In sicer same družinske očete, ki živimo od danes do jutri od žuljev svojih rok. Mi zavedni delavci imamo pomisleke, ker je bil on prej nekaj

Tedaj bo boljši!

Ob poti izven mesta, kamor hodijo meščani ob nedeljah na izlet, je prodajala majhna deklica cvetlice. Vsakemu, ki je šel mimo, je ponudila svoje lepe majhne šopke in vsa vesela je odhitela domov, v nizko kočico na hribu, če je prodala samo en šopek.

Prišel sem na hrib in takoj sem jo spoznal: v rokah je držala šopek rdečih in modrih cvetic, pogledala me je zaupno in mi ga ponudila brez besed.

»Ali ga prodaš?« sem jo vprašal.

Pogledala me je s svojimi lepimi otroškimi očmi in je povsila glavico.

Vzel sem šopek in ji dal nekaj denarja.

Tedaj se je nasmehnila in je hotela oditi, a jaz sem jo prijel za roko in vprašal sem jo, ne da bi vedel čemu:

»Kako ti je ime, deklica?«

Pogladil sem jo po zlatih laseh in čakal.

»Idica, je zašepetala v zadregi.

»Si kaj pridna, Idica?«

Zardela je in se nasmehnila v zadregi, tedaj je bila tako prikupna, da sem sedel v travo, jo posadil k sebi in ji gladil zlatolaso glavico.

»Imaš še mamico?«

Njene oči so zažarele:

»Imam mamico, tudi ateka še imam. Mamica je vedno doma, atek

pa dela v mestu, v tisti tovarni tam dol!«

Z roko je pokazala proti mestu, kjer so se vrstili visoki, črni dimniki. Hit potem sva se pogovarjala; povedala mi je, da ima še dva večja brata, ki tudi hodita v tovarno, da je stara šest let in da je bila že večkrat v mestu, a ji ne ugaja, ker so tako široke ceste, polne ljudi in vozov.

»Zakaj pa prodajaš te cvetke, Idica?«, sem jo vprašal.

Tedaj je bila že vsa zgovorna in veselo je odgovorila:

»Atek pravi, da ima vsak, ki dela, prvega maja svoj praznik. Zato delam tudi jaz, kar morem; denar pa, ki ga dobim zanj za cvetlice, dam mamici, da mi kupi zanj kaj lepega za prvi maj. Pri nas je tako lepo prvega maja kakor na veliko noč!«

Smeš z njenih lic je izginil in nadaljevala je skorej resno in svečano:

»Da bi vedeli, kako lepo je na ta praznik pri nas! Oblečeni smo kakor ob nedeljah in vendar ne gremo v cerkev. Popoldne se zberemo pred našo hišico v travi in atek nam pripoveduje veliko lepega; vsega še ne razumem, a vendar ga poslušam neizrečeno rada. Govori o trpljenju in krivicah, ki so pri nas doma; najrajši pa ga poslušamo vsi, kadar nam pripoveduje o neki deželi, kjer vlada pravica, kjer so vsi enaki. Ta dežela je zelo velika, bogata in lepa. Nekoč sem ga vprašala, zakaj ni pri nas tako, kakor v tisti daljni deželi. Odgovoril mi je, da še ne morem razumeti tega, ker sem premlada. Ali vi že razumete?«

Pogledala me je tako zaupno ko svojo mamico in njene velike oči vprašujoče oči so pričakovale odgovora.

»Glej, Idica, tudi jaz ne razumem popolnoma, zakaj je pri nas trpljenje in krivica, v tisti daljni deželi pa je ni. Vem pa in sem trdno prepričan, da bo tudi pri nas nekoč tako lepo, ker bomo tudi mi prišli v tisto deželo, ali pa bo prišla dežela k nam. Kamorkoli se boš ozrla, povsod bo pravica, povsod lepota.«

Tedaj je sklenila svoje ročice in gledala proti nebu; v njenih očeh je bilo hrepenenje in pričakovanje!

»Oj, kako bo lepo takrat!« je vzdihnila.

»Da, lepo bo takrat, Idica, nikdar ne izgubi vere, da bo ta dežela nekoč tudi tvoja! In prvi maj ti boji vedno praznik vseh praznikov tudi pozneje, ko ne boš več prodajala cvetic!«

Oba sva bila vesela in srečna. Ko sem gledal v njene oči, mi je bilo, kakor da gledam za gorami zlato zarjo, ki vstaja tiho, polagoma, brez hrupa, a vstaja gotovo in s tihim ponosom v novi in lepši dan.

Idica je vstala:

»Sedaj pa moram k mamici, pričakuje me.«

»Le pojdi, Idica, in bodi dobra, kakor si bila doslej!«

Se enkrat sem ji pogledal v njene velike oči, pogladil jo po zlatih laseh in že je zbežala. Gledal sem za njo in mislil:

»Srečno dekle! Že sedaj je v njenem srcu vera in začetek spoznanja, da je prvi maj naš največji in najlepši

praznik, že sedaj je v njeni mladi duši hrepenenje po deželi pravice in svobode. Glej, da ne umre v tebi nikdar ta vera in to hrepenenje, glej, da vzraste v trdno in neomajno vero, ker vsem nam mora vstati jasen in svetel dan, dan svobode in enakosti.«

Bunge, naš pokojni sodrug, profesor kemije na medicinski fakulteti v Baslu, pravi na nekem mestu:

»Vsakdo, ki se udaja uživanju alkoholnih tekočin — tudi oni, ki pije vino in pivo najzmernejše — je zapeljivec. Nikogar izmed zmernikov ne moremo izvzeti od tega očitka. Vsak pivec je bil nekoč zmeren. Zato zapeljuje vsakdo, ki s svojim zgledom zapeljuje k zmernemu pitju, del teh zmernikov v nezmernost.«

Lastnik: »Sloga«, r. z. z. o. p.

Izdajateljica in odgovorna urednica:

Iza Prijateljeva

(v imenu izvr. odbora SSJ in KDZ.)

Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.

13. VI. 1925. — 2400.

Ko bi mogli osebno z Vami govoriti

bi Vam lahko razjasnili kako slabo storite, če pri izbiranju mila niste oprezni in koliko škodljiva so dostokrat slaba mila! Če želite strokovnjaško izkušeno MILO LEPOTE IN ZDRAVJA, tedaj poizkusite eno od 5 vrst FELLERJEVEGA ELSA-MILA V OBLIKI STEKLENIC. Elsa-lilijino mlečno milo, Elsa-glicerinsko, Elsa-boraksovo, Elsa-katranovo in Elsa-milo za britje. Vsaka vrsta teh mil z zakonom zaščiteno znamko prijetno diši, je zelo štedljiva, izvrstno se peni, osvaja in ohrani kožo zdravo in lepo. Ta mila so najboljše in najfinejše, kar se v milu sploh more dati!

ZA POIZKUŠNJO 5 kosov Elsa-mila v obliki steklenic z zavojnico in poštino 52 Din, toda le tedaj, če se denar pošlje vnaprej, ker je poština po povzetju za 10 Din višja.

Naročila je nasloviti na:

EVGEN V. FELLER, lekarnar
v Stubici Donji, Elsatrg 252, Hrvatska.

Dobro boste hodili!

v Suterjevih čevljih! Čevlji tvrke Suttner je nenadomesljive trajnosti, čvrstosti, moderen in eleganten, a pri tem po ceni!

Skrbno izdelan iz izbranega dobrega usnja! Ime Suttner je garancija za dobroto in solidnost! Tudi polučevlje in sandale, enako tudi bogato izbrano srajc, naramnic, sportnih kap, Vam nudi bogato ilustrirani cenik, v katerem najdete tudi vsakovrstno jedilno orodje, škarje, žepne nože, doze za cigarete in tobak, kresala.

veržice in krstne obeske. Pošljite 2 dinarja za cenik na

RAZPOŠILJALNICO H. SUTTNER
v Ljubljani št. 990 Slovenija.

Pri tej priliki se lahko naroče Fellerjeva Elsa-mila v 5 vrstah: Lilijno-mlečno, glicerinsko, boraksovo, katranovo in milo za britje.

Najboljši šivalni stroj

je edino le

Grietzner in

Pouk v vezenju brezplačno.

Adler za rod-

Veljavna garancija.

binsko in obrtno

Delavnica na razpolago

rabo v vseh opremah

Josip Petelinc, Ljubljana (blizu Prešernovega spomenika)

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica št. 6
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine

za šola, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA

Ostanke

v dolžini
2 do 8 m

20 m močnega cefirja Din 240.—, 20 m trpežnega oksforta Din 290.—, 20 m močne modrovine (druk) Din 290.—, 20 m krasnega kambrika za otročje in ženske obleke Din 240.—, 10 m hlačevine dvojno široke (cajga) za moške obleke Din 350.—, 20 m belega platna Din 250.—, 20 m sirovega platna Din 180.— razpošilja

veletrgovina R. Stermecki, Celje št. 23

Ilustrovani cenik z čez 1000 slikami se pošle vsakemu zastoj, vzorci od sukna, kamgarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerne povrnitev voznje. Naročila čez Din 500.— poštnine prosto. Trgovci en gros cene.

Zopet razpošilja svetovno znana I. gorenjska razpošiljalnica IVAN SAVNIK Kranj, Slovenija

različno blago za moške in ženske obleke po izvredno nizkih cenah. Pišite takoj po vzorce in cenik, kateri se Vam pošlje brez poštnine.

15 let priznane

kapsule „LARUCIN“

zdravilo najsigurnejše gnojno kapavico (tripper) in boleznimi mokril. Škalja 20 Din v vseh lekarnah. Direktno: APOTEKA BLUM, SUBOTICA.

Tvornica dežnikov in solnčnikov L. MIKUŠ, LJUBLJANA

Mestni trg št. 15

priloga svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Oglejte si tudi Vi

novi došli blago za ženske in moške obleke, fine šifone, cefirje, razno perilo i. t. d.

po znižanih cenah

v manufakturni in modni trgovini

MILOŠ PŠENICNIK, Celje, Kralja Petra cesta št. 5.

V zalogi samo pristno češko in angleško blago. — Postrežba solidna.

Naročajte in širite „Naprej“!